Impact Factor - 3.452 ISSN - 2348-7143

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION

RESEARCH JOURNEY

Multidisciplinary International E-Research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

January-2018

SPECIAL ISSUE-XXVIII

सामाजिकशास्त्रातील संशोधन

सद्यस्थिती व दृष्टीकोन

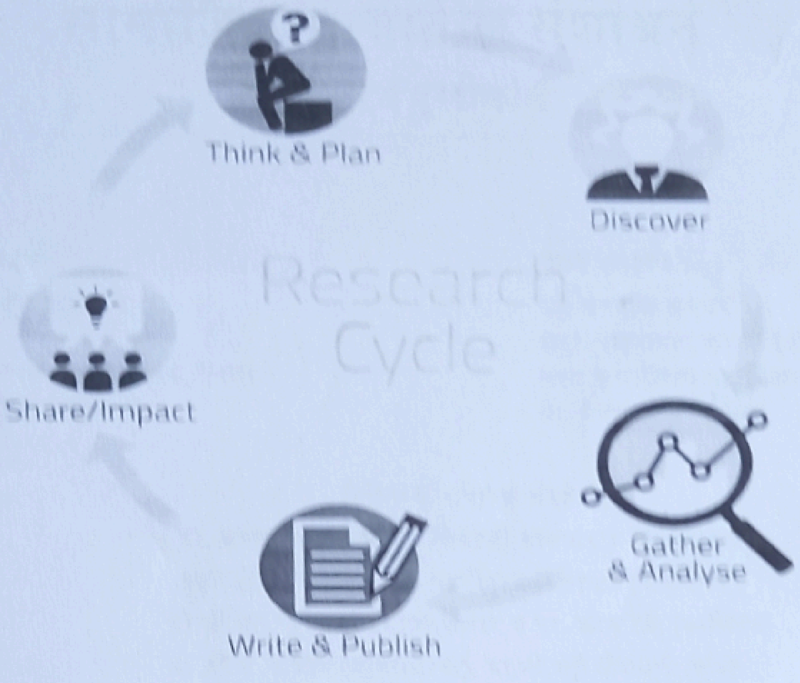

अतिथी संपादक :
डॉ. भाऊसाहेब गमे
प्राचार्य,
महात्मा गांधी विद्यामंदिरचे कला व वाणिज्य महाविद्यालय,
येवला, जि. नाशिक (महाराष्ट्र)

मुख्य संपादक :
डॉ. धनराज धनगर
सहा. प्राध्यापक
महात्मा गांधी विद्यामंदिरचे कला व वाणिज्य महाविद्यालय,
येवला, जि. नाशिक (महाराष्ट्र)

This Journal is indexed in :
- UGC Approved Journal List No. 40705 & 44117
- Scientific Journal Impact Factor (SJIF)
- Cosmos Impact Factor (CIF)
- Global Impact Factor (GIF)
- Universal Impact Factor (UIF)
- International Impact Factor Services (IIFS)
- Indian Citation Index (ICI)
- Dictionary of Research Journal Index (DRJI)

RESEARCH JOURNEY

SWATIDHAN PUBLICATIONS

Impact Factor - 3.452 ISSN - 2348-7143

INTERNATIONAL RESEARCH FELLOWS ASSOCIATION'S

RESEARCH JOURNEY

Multidisciplinary International E-research Journal

PEER REFREED & INDEXED JOURNAL

January-2018
SPECIAL ISSUE-XXVIII

सामाजिकशास्त्रातील संशोधन

सद्यस्थिती व दृष्टीकोन

अतिथी संपादक :
डॉ. भाऊसाहेब व्ही. गमे
प्राचार्य,
कला व वाणिज्य महाविद्यालय, येवला
ता. येवला, जि. नाशिक

मुख्य संपादक :
डॉ. धनराज धनगर
सहा. प्राध्यापक, मराठी विभाग,
कला व वाणिज्य महाविद्यालय , येवला
ता. येवला. जि. नाशिक.

विशेषांक संपादक मंडळ :
प्रा. अरुण बनारसे व प्रा. शिवाजी गायकवाड (राज्यशास्त्र),
डॉ.जी.डी.खरात व प्रा. पंढरीनाथ दिसागज (अर्थशास्त्र),
प्रा.सी.एन.हिरे, प्रा.बी.एल.शेलार व प्रा. उदय टेके (वाणिज्य)
प्रा.डी.के. कशोर (मानसशास्त्र), प्रा.डी.व्ही.सोनवणे (भूगोल),
प्रा. ए.पी. बागुल (ग्रंथालयशास्त्र)

SWATIDHAN INTERNATIONAL PUBLICATIONS
For Details Visit To : www.researchjourney.net

© All rights reserved with the authors & publisher

Price : Rs. 225/-

'RESEARCH JOURNEY' *International Multidisciplinary E- Research Journal*
Impact Factor - (CIF) - 3.452, (SJIF) - 3.009, (GIF) -0.676 (2013)
Special Issue 28 : सामाजिकशास्त्रातील संशोधन : सद्यस्थिती व दृष्टीकोन
UGC Approved No. 40705 & 44117
ISSN : 2348-7143
January 2018

INDEX

No.	Title of the papers Authors		Page No.
1	Ethical Issues in Research	Dr. Rajendra Dhande	05
2	Nature & Limitations of Research in Economics	Dr. G. D. Kharat	14
3	Types of Research and the Impotance of Computers in Research	Dr. N.N.Gadhe	19
4	Business Research	Dr. S. B. Sanap	23
5	Writing an Ideal Research Report	Dr. S. D. Khairnar	26
6	Research in social sciences with special reference to management discipline in Indian business management context	Dr. Sunil Joshi	29
7	Role of Librarians and Information Science Professional in the Establishment of Open Access Institutional Repositories	Mr. A. P. Bagul	35
8	Reserch Methods in Political Science	Mr. Prakash Dunbale	39
9	The Contribution of Social Science in Literary Research	Mr. K.B.Gaikwad	41
10	Role of Statistics in Research of Social Sciences	Mr. D. K.Mandavdhare	46
11	Election Studies in Maharashtra	Mr. Manish Sonawane	50
12	Recent Trend in Women Entrepreneurial Performance in India	Dr. S. D. Thore	54
13	सामाजिकशास्त्रातील संशोधन :अर्थ व उद्दिष्ट्ये	डॉ. ए.डी. पवार व डॉ. आर. के जाधव	58
14	सामाजिकशास्त्रातील संशोधन : अर्थ व उद्दिष्ट्ये	प्रा. बी. एल. शेलार	62
15	सामाजिकशास्त्रातील संशोधन : अर्थ व उद्दिष्ट्ये	प्रा.एन.ए. पाटील व प्रा. एन.डी. पगार	66
16	सामाजिक संशोधनाची आणि अर्थशास्त्रीय संशोधनाची उद्दिष्ट्ये	डॉ. टी. जी. सिराळ	69
17	सामाजिकशास्त्रातील संशोधनाची सद्यस्थिती, उद्दिष्ट्ये व महत्त्व	प्रा. अरुण शिंदे	74
18	सामाजिकशास्त्रातील संशोधनाचे महत्त्व	प्रा. प्रवीण शिंदे	78
19	सामाजिक संशोधन : वैशिष्ट्ये व प्रकार	डॉ. जी. बी. गावंडे	83
20	सामाजिक संशोधन वैशिष्ट्ये आणि व्याप्ती	प्रा. सी. डी. राजपूत	86
21	सामाजिक संशोधन एक दृष्टीक्षेप	डॉ. डी. एम. कदम	89
22	भारतातील सामाजिक संशोधन	डॉ. के. टी. खैरनार	93
23	सामाजिक संशोधनविषयक अडचणी	प्रा. डी. के कशोर	97
24	सामाजिकशास्त्रांचा कार्यात्मक सहसंबंध	प्रा. डी. सी. जाधव	102
25	राजकीय संशोधनाचे उद्देश	प्रा. एस. डी. गायकवाड	104
26	संशोधन अहवाल लेखनातील कौशल्ये	प्रा. एस. एम. आकाशे	106
27	औद्योगिक संशोधन	प्रा. उदय टेके	112
28	राजकीय संशोधनातील अडचणी	प्रा. ए. पी. बनारसे	117
29	सामाजिक संशोधनातील सारणीचे महत्त्व व प्रकार	प्रा. कुणाल वाघ व प्रा. पी.आर. दिसागज	119

'RESEARCH JOURNEY' International Multidisciplinary E- Research Journal
Impact Factor - (CIF) - 3.452, (SJIF) - 3.009, (GIF) - 0.676 (2013)
Special Issue 28 : सामाजिकशास्त्रातील संशोधन : सद्यस्थिती व दृष्टीकोन
UGC Approved No. 40705 & 44117
ISSN : 2348-7143
January 2018

सामाजिक संशोधन वैशिष्टये आणि व्याप्ती

प्रा. सी. डी. राजपूत
म.स.गा महाविद्यालय, मालेगांव

सामाजिक संशोधन हा शब्द दोन शब्दांचा मिळून बनला आहे. शास्त्रज्ञांच्या मते, संशोधन म्हणजे नवीन ज्ञान प्राप्त करुन घेण्यासाठी केलेला पध्दतशी प्रयत्न. संशोधन ही एक प्रक्रिया आहे. त्याद्वारे नवीन ज्ञान प्रकाशात आणले जाते किंवा जुन्या ज्ञानातील उणीवा सुधारुन नवीन भर घतली जाते. सामाजिक तथ्ये,घटना, सिध्दांत अथवा नवीन ज्ञान या बाबतीत संबंधित असते तेव्हा त्यास सामाजीक संशोधन म्हणतात.

वैशिष्टये:

१. सामाजिक घटनांचा अभ्यास:

संशोधनात सामाजीक घटनांचा अभ्यास केला जातो. समाज व्यक्तीचा बनलेला असतो म्हणून व्यक्तीच्या सामाजीक वर्तनाचा, कृतीचा, क्रिया—अभिक्रियेचा अभ्यास हे सामाजीक संशोधनाचे कार्य आहे. धर्म, परंपरा, संस्कृती, संस्था, गट समस्या यांचा समावेश अभ्यासात होतो

२. नव्या तथ्यांचा शोध व जुन्या तथ्यांचे परीक्षण:

नविन ज्ञान संपादन करुन जुन्या ज्ञात भर टाकणे व सामान्य निष्कर्ष काढणे. जुन्या तथ्यांचे परिक्षण करुन प्राप्त ज्ञानाच्या आधारे नविन सामान्य निष्कर्ष काढणे हा उद्देश असतो.

३. कार्यकारण संबंधाचा शोध:

मानवी वर्तन त्याच्या क्रिया—प्रतिक्रिया हा समाजशास्त्राचा विषय आहे. मानवी वर्तनात, कार्यकारण भाव असतो. कार्यकारण भावाच्या माघ्यमातून सिध्दांत मांडणी केली जाते.

४. वैज्ञानिक पध्दतीचा वापर:

ज्ञान, निरीक्षण, परिक्षण, तथ्य संकलन, वर्गीकरण व निष्कर्षीकरण हे सर्व अमलात येतात.

५. अनुभव सामान्य:

अनुभव व वृध्दी यांच्या संयोगातून शास्त्र आकार घेते. अनुभवांची रचना व्यवस्थीत व सुसंगतपणे ठरण्याचा प्रयत्न वैज्ञानिकाचा असतो. अनुभव निरीक्षणातून मिळणारे ज्ञान सामान्य नियम प्रस्थापित करण्यास साहाय्य करते.

६. वस्तुनिष्ठता:

शास्त्रीय व सामान्य विधानात अंतर असते. सामान्य विधानांना वस्तुनिष्ठतेवर घासून पूसून पाहिले जात नाही. म्हणून वस्तुनिष्ठ निरीक्षण व्यक्तीचा अहंकार, स्वभाव,

२. लोकसमुह व सांकृतीक समुहाचे अध्ययन.
३. कुटूंबाचे स्वरुप, अंतर्भूत नियम, संघटन आणि विघटनाचे अध्ययन.
४. सामाजिक संघटन आणि संस्थांचे अध्ययन.
५. लोकसंख्या व प्रादेशीक समुहाचे अध्ययन.
६. ग्रामिण समुदायाचे अध्ययन.
७. सामुहिक व्यवहारांचे अध्ययन.
८. समुहातील संघर्ष आणि समयोजनाचे अध्ययन.
९. सामाजीक समस्या, सामाजिक अनुकूलाचे अध्ययन.
१०. सिध्दांत आणि पध्दतीमध्ये नवीन सामाजिक नियमांचा शोध.

संदर्भ सूची:—

१. Methodology of research in Social Science – Krishn Swami
२. सामाजशास्त्रीय पध्दती व तंत्रे — आगलावे
३. संशोधन पध्दती — डॉ. वा. भा. पाटील.